

Sayı: 8527
Tarih: 21.10.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

18504

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sezai TEMELLİ
DEM Parti Grup başkanvekili
Muş Milletvekili

Kırşehir Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nden gelen bir mektupta, mahkumların haklarının ciddi şekilde kısıtlandığı belirtilmektedir. Yasalara rağmen sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin verilmediği, havalandırma saatleri ve sayılarının sınırlandırıldığı ifade edilmektedir. Mahkumlar, tek başlarına havalandırmaya çıkarıldıkları için sosyalleşmeden uzak tutulmakta ve tecrit hali uygulanmaktadır. Modüllerde farklı grupların karışık bırakılması ise, her türlü tahrik ve provokasyona açık bir durum yaratmaktadır. Yasal olarak tutuklu-hükümlülere tanınan haftada on kişiyle on saat ortak alana çıkma hakkı, bir yılı aşkın süredir uygulanmamaktadır. Spor, kollektif bir etkinlik olmasına rağmen, sadece iki haftada bir açık spor, iki ayda bir kapalı spor imkanı tanınmakta ve bunlar da yalnızca tek seferde yapılabilmektedir.

Su, en temel ihtiyaçlardan biridir. Ancak cezaevinde sağlanan suyun hijyen sorunları bulunmaktadır. Musluklardan akan su, çamur, kireç, yağlı ve kanalizasyon kokusuyla doludur. Bu su içilemeyecek kadar kirli olup, bulaşık ve temizlik için de uygun değildir. Kullanımında ciddi sağlık sorunları yaratacak düzeydedir.

Ayrıca, hastane sevkleri, kanuni bir karşılığı olmayan uygulamalarla engellenmektedir. "Ağız içi arama" gibi keyfi uygulamalar nedeniyle mahkumlar hastaneye gidememekte ve tedavi olma haklarından yoksun kalmaktadır. Adalet Bakanlığı'na yapılan başvurularda, bu uygulamanın mahkumların lehinde olmadığı değerlendirilmiş olmasına rağmen, uygulama devam etmektedir.

Yukarıda bahsedilen konular, temel insan hakları ihlalleri kapsamına girmektedir. İnsanların sosyal varlıklar olduğu gerçeği göz ardı edilmekte ve yasalara rağmen keyfi uygulamalar yapılmaktadır. İnsan hakları, demokratik toplum yapısının temel ilkelerinden biridir ve insanın onurlu yaşamını önceleyen bir ilkedir. İnsan haklarını benimsediğini iddia eden tüm otoriteler, bireylerin temel haklarına saygı göstermekle yükümlüdür.

Bu bağlamda;

1-Mahkumların yasal hakları olan sosyal ve kültürel faaliyetlerin neden kısıtlandığına dair cezaevi yönetiminin bir açıklaması var mıdır?

2- Tek başına havalandırma uygulamasının, mahkumların sosyal ilişkilerini nasıl etkilediği konusunda bir değerlendirme yapılmış mıdır? Bu uygulamanın tecrit hali oluşturmaması, mahkumların ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri hakkında hangi önlemler alınmaktadır?

3- Cezaevinde sağlanan suyun kalitesi ile ilgili herhangi bir sağlık denetimi gerçekleştirilmiş midir? Hijyenik olmayan suyun kullanımının, mahkumların sağlığı üzerindeki potansiyel tehditleri hakkında ne gibi tedbirler alınmaktadır?

4- Cezaevindeki su altyapısının sağlıklı bir şekilde işlemesi için herhangi bir alt yapı çalışması gerçekleştirilmiş midir?

5- Cezaevinde kullanılan suyun arıtılması için herhangi bir su arıtma sistemi mevcut mudur?

6- Sağlıksız suyun kullanımından kaynaklanan sağlık sorunları ile ilgili olarak mahkumların tedavi ve sağlık hizmetlerine erişimleri nasıl sağlanmaktadır? Bu konuda alınan önlemler nelerdir?

7- Musluk suyunun hijyenik olmadığı belirtilmiştir. Bu durumda, mahkumların güvenli suya erişimini sağlamak amacıyla alternatif su temin yöntemleri düşünülmekte midir?

8- Hastane sevklerinin engellenmesi ve "ağız içi arama" uygulamasının gerekçesi nedir?

9- Mahkumların haftada on kişiyle on saat ortak alana çıkma hakkının neden bir yıldan fazla süredir uygulanmadığına dair bir açıklama yapılacak mıdır?

10- Spor aktivitelerinin yalnızca belirli aralıklarla uygulanmasının gerekçesi nedir? Mahkumların fiziksel sağlıkları ve sosyal ilişkileri üzerinde bu kısıtlamaların olumsuz etkilerini azaltmak için ne tür önlemler düşünülmektedir?